

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101666

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №57/1-о.д. від 14 грудня 2023 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Тетяна Василівна

2. Tetiana Kravchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 14-11-2023

Спеціальність за освітою: Мова та література (англійська)

Місце роботи здобувача: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, буд. 37, Київ, 03056, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.454.006

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.07.05

Тема дисертації:

1. Формування громадянської ідентичності студентів закладів вищої освіти Великої Британії
2. Forming civic identity of students of the higher education institutions of Great Britain

Реферат:

1. У дисертації вперше представлено наукове осмислення проблеми формування громадянської ідентичності студентів у контексті вищої освіти Великої Британії. Виявлено, що в британському науково-педагогічному дискурсі досліджують історію та сучасний стан феномену громадянської ідентичності як сукупності ідентичностей чотирьох рівновеликих «націй» (англійців, шотландців, ірландців, валлійців). Встановлено, що аналізований науково-педагогічний дискурс сьогодення відображає дві історичні тенденції – становлення цілісної громадянської спільноти у Великій Британії та водночас разом з цим актуалізацію етно-націй на основі етнічних відмінностей за умови негласної заборони на націоналізм «титульної нації» англійців. З'ясовано, що громадянську ідентичність як реалізацію на практиці патернів морально-правової поведінки пов'язують з усвідомленням, осмисленням та емоційно-ціннісним наповненням і переживанням людиною своєї приналежності до спільноти громадян тієї чи іншої держави, а також з її проактивною участю у

соціальному та політичному житті держави загалом та громади зокрема. У дослідженні під поняттям «громадянська ідентичність британського студента» розуміється динамічна, інтегративна характеристика особистості, що виявляється в соціально відповідальній поведінці та задоволенні потреб особистості в самоствердженні й самореалізації в суспільно значущій та/або суспільно політичній діяльності на основі ціннісного ставлення до певної громади зокрема та держави проживання загалом, комплексу знань з різних суспільних сфер і здатності до мультиперспективності. Виокремлено та схарактеризовано когнітивний, емоційно-ціннісний і прaxeологічний компоненти громадянської ідентичності британського студента. Досліджено науково-педагогічне підґрунтя освітнього процесу з формування громадянської ідентичності британських студентів, яке представлено комплексним поєднанням здобутків: педагогіки громадянської залученості (забезпечує теоретично-методичні засади для організації та виконання студентами суспільно значущої діяльності); концепції дії (розглядає молодих людей як громадян-акторів змін сьогодення, а не лише майбутнього); критичної педагогіки (враховує моральну поведінку, колективну/соціальну діяльність, суб'єктивний/контекстний підхід, рефлексію і прaxис). На підставі аналізу нормативних документів у сфері громадянської освіти студентів у вищій школі Великої Британії, осмислення й узагальнення науково-педагогічних здобутків британських педагогів виокремлено та схарактеризовано чотири організаційно-педагогічні умови формування громадянської ідентичності студентів університетів Великої Британії (актуалізація студентоцентрованого підходу до освітнього процесу; громадянська залученість студентської молоді до суспільно значущої діяльності; запровадження соціально-педагогічного співробітництва між університетами та місцевими громадами за посередництва громадських організацій місцевого і національного рівнів; міждисциплінарне інтегрування англійської мови як державної) та форми і методи (зокрема інтерактивні проблемно-пошукові методи) їх реалізації на практиці. Здійснено порівняльний аналіз стану розробленості проблеми формування громадянської ідентичності студентів закладів вищої освіти Великої Британії й України, критеріями якого було обрано теоретичні засади розроблення досліджуваної проблеми в обох країнах та організаційно-методичне забезпечення формування громадянської ідентичності студентів британських й українських закладів вищої освіти. Окреслено перспективні напрями запозичення прогресивних ідей британського педагогічного досвіду в освітнє середовище України та розроблено рекомендації щодо їхнього конструктивного використання.

2. The thesis is the first attempt to give a scholarly insight into the problem of forming the civic identity of students in the context of higher education in Great Britain. It has been found that the history and current state of the phenomenon of civic identity as a set of identities of four equal "nations" (English, Scottish, Irish, Welsh) are being investigated in the British scholarly and pedagogical discourse. It has been established that the discourse under study reflects two historical trends – the formation of a coherent civil community in Great Britain and, at the same time, the actualization of ethno-nations based on ethnic differences under the condition of an implicit ban on the nationalism of the "title nation" of the English. It has been established that civic identity as the practical implementation of moral and legal behavior patterns is associated with the awareness, understanding and emotional and valuable content and experience of one's belonging to the community of citizens of a particular state, as well as with its proactive participation in social and the political life of the country in general and the community in particular. In the study, the concept "civic identity of a British student" is viewed as a dynamic, integrative characteristic of an individual, which manifests itself in socially responsible behavior and satisfaction of the individual's needs for self-affirmation and self-realization in socially significant and/or socially political activities based on a valuable attitude to a certain community, in particular, and the state living in general, the complex of knowledge from various fields of society and the ability to multiperspectivity. The cognitive, emotional-value and praxeological components of the British student's civic identity have been singled out and characterized. The scholarly and pedagogical foundations of the educational process aimed at forming civic identity of British students are researched into, representing a complex of acquisitions of: the pedagogy of civic involvement (provides theoretical and methodological foundations for the organization and performance of socially significant activities by students); the concept of action (considers young people as citizens-actors of changes in the present, not only in the future); critical pedagogy (takes into account moral behavior, collective/social activity,

subjective/contextual approach, reflection and praxis). On the basis of the analysis of normative documents in the field of civic education of students in the higher education of Great Britain, the understanding and generalization of the scientific and pedagogical findings of British teachers, four organizational and pedagogical conditions for the formation of the civic identity of students of the universities of Great Britain have been distinguished and characterized (actualization of the student-centered approach to the educational process; civic involvement student youth to socially significant activities; the introduction of socio-pedagogical cooperation between universities and local communities through the mediation of public organizations at the local and national levels; interdisciplinary integration of English as a state language), and forms and methods (in particular, interactive problem-solving methods) of their implementation in practice. In accordance with the defined criteria (the theoretical foundations of the development of the researched problem in both countries, and organizational and methodological support for the formation of the civic identity of students of British and Ukrainian institutions of higher education), a comparative analysis of the state of development of the problem of forming the civic identity of students of higher education institutions of Great Britain and Ukraine has been carried out. Prospective directions for borrowing progressive ideas of British pedagogical experience into the educational environment of Ukraine have been outlined, and recommendations for their constructive use have been developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Кравченко, Т. В. (2018). Громадянська ідентичність як компонент полікультурного виховання у закладах вищої освіти Великої Британії. Наукові записки Національного університету «Острозька академія», 19, 58–65.
- Кравченко, Т. В., & Семида, О. В. (2019). Особливості виховання патріотизму в сучасній системі освіти Великої Британії. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології (науковий журнал Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка), 4, 164–177.
- Кравченко, Т. В. (2021a). Оцінка патріотичних настроїв населення Великобританії (на основі двох вибіркового опитувань у період 2017–2020 років). Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 75, Т. 2, 17–21.
- Кравченко, Т. В. (2021b). Сучасні патріотичні настрої британського суспільства: освітні та практичні аспекти. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, Т.1, 80, 157–161.
- Кравченко, Т. В. (2021c). Вплив вивчення історичного минулого на формування патріотичних настроїв молоді Великобританії. Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка», 12(44), 111–116.
- Кравченко, Т. В. (2021d) Студіювання поняття «громадянська ідентичність» у науковому дискурсі. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: збірник наукових праць, Вип. 25, Кн. 1, 190–199.
- Кравченко, Т. В. (2022a). Заклади вищої освіти Великобританії як осередки формування громадянської ідентичності молоді. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, Т. 1, 80, 204–210.

- Кравченко, Т. В. (2022b). Гносеологічний компонент формування громадянської ідентичності студентів закладів вищої освіти Великої Британії. *Advanced Linguistics*, 10, 105–111.
- Кравченко, Т. В. (2023). Організаційно-педагогічні умови формування громадянської ідентичності студентів у закладах вищої освіти Великої Британії. *Advanced Linguistics*, 11, 169–180.
- Кравченко, Т. В. (2018). Громадянське виховання у працях українських та британських учених. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, VI(68/164), 29–33.
- Fedorenko, S., & Kravchenko, T. (2023). Multimodal Resources and Students' Motivation in English for Specific Purposes. *Arab World English Journal*, 14(1), 59–70.
- Кравченко, Т. В. (2019). Особливості патріотичного виховання в Великобританії. *Науковий журнал «Молодий вчений»*, 11(75), 907–911.
- Кравченко, Т. В. (2020). Громадянська освіта як необхідна передумова існування людини в правовому суспільстві (на прикладі досвіду Великобританії). *Науковий журнал «Молодий вчений»*, 11(87), 379–383.

Наукова (науково-технічна) продукція: матеріали

Соціально-економічна спрямованість: створення принципово нової продукції (матеріалів, технологій тощо) для забезпечення експортного потенціалу та заміщенню імпорту

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U100471

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федоренко Світлана Вікторівна
2. Svitlana Fedorenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безкоровайна Ольга Володимирівна

2. Olga Bezkorovina

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7144-9946

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Червінська Інна Богданівна

2. Inna Chervinska

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000 0003 0745 1413

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Код за ЄДРПОУ: 02125264

Місцезнаходження: вулиця Шевченка, 57, Івано-Франківськ, Івано-Франківська область, Івано-Франківськ, 76008, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журба Катерина Олександрівна

2. Kateryna Zhurba

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3854-4033

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкільна Ірина Миколаївна

2. Iryna Shkilna

Кваліфікація: к. пед. н., с.д., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9456-8278

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Толочко Світлана Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Толочко Світлана Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шкільна Ірина Миколаївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна